

čuje, by opodstatnila poměry zvláště nebezpečné. Napadený rozsudek omezuje se co do odůvodnění v tomto směru na pouhý obrat, že při provozování jízdy automobily jest následkem jejich silostroje a strojové konstrukce v ž d y zvýšenější nebezpečí, než při jiných vozidlech, tažených silou živočišnou, a nezabýval se vůbec okolnostmi konkrétního případu. Jako takové přichází však krom místních poměrů, na něž poukazuje stížnost, zejména v úvahu nepatrná rychlost, s níž se automobil v době nehody pohyboval a která by byla asi připustila, by řidič automobil okamžitě zastavil, kdyby byl právě, používaje povinné opatrnosti, povoz před ním jedoucí vůbec postřehl. Za těchto okolností jest ovšem odůvodnění podřadění pod § 337 tr. zák. nejasné, a stanovisko rozsudku právně pochybené. Bylo proto vyhověti odůvodněné zmateční stížnosti, rozsudek co do kvalifikace dle §u 337 tr. zák. a výroku o trestu zrušiti a věc v rozsahu zrušení vrátiti do první stolice k opětnému projednání a rozsouzení.

Čís. 1266.

»Stranictvím« ve smyslu §u 104 tr. zák. jest každé poskytnutí výhod úředníkem osobě, na niž se vztahuje jeho úřední působnost, přiči-li se tyto výhody zákonným neb úředním předpisům a značí porušení služebních povinností, uložených mu těmito předpisy.

Neoprávněné výhody poskytované za dary vězňům dozorcí.

(Rozh. ze dne 17. září 1923, Kr I 144/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Karla S-a, Rudolfa H-a a Františka B-a do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 17. října 1922, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem §u 104 tr. zák., a uvedl po právní stránce v

d ů v o d e c h:

S hlediska důvodu zmatečnosti čís. 9 a) §u 281 tr. ř. odporují rozsudku zmateční stížnosti všech tří stěžovatelů způsobem v podstatě navzájem se shodujícím. Dovozejí souhlasně, že se jednání stěžovatelů nedostává zákonného znaku skutkové podstaty zločinu dle §u 104 tr. zák., spočívajícího v tom, že se pachatel dal darem svěsti ke stranictví. Ne každé nedovolené poskytnutí výhody úředníkem osobě, která je předmětem jeho úřední činnosti, sluší prý kvalifikovati jako uvedený zločin, nýbrž pouze takové, kterým je dotčen vážný veřejný zájem, na př. překažení účelu kolusní vazby, sprostředkování doručení dopisů obsahu závažného. V případě stěžovatelů jde prý jen o nešvar, podléhající pouhému stíhání disciplinárnímu. Tomuto právnímu názoru zmatečnických stížností přisvědčiti nelze. Zmateční stížnosti vykládají pojem stranictví ve smyslu druhé věty §u 104 tr. zák. zřejmě příliš úzce. Správně odpovídá tomuto pojmu každé poskytnutí výhod úředníkem osobě, na niž se vztahuje jeho úřední působnost, přiči-li se tyto výhody zákon-

ným neb úředním předpisům a značí porušení služebních povinností, uložených mu těmito předpisy. Pouhé vědomé porušení těchto povinností, cílící k poskytnutí shora zmíněných výhod stačí ke skutkové podstatě zločinu dle druhé věty Šu 104 tr. zák. Úmysl někoho poškodit se k ní nejen nevyžaduje, nýbrž je při ní naopak přímo vyloučen. Úředník, který jedná s úmyslem, aby někomu, ať státu, obci, nebo jiné osobě, způsobil škodu, dopouští se zločinu, přísněji trestného, zneužití úřední moci ve smyslu §§ 101, 102 a) tr. zák. Rozsudek zjišťuje tyto skutky jednotlivých stěžovatelů, v nichž nalézací soud shledal projevy stranicství ve prospěch Ervína R-a, jenž v kritické době byl v mužské trestnici v Praze-Pankráci ve vazbě: u obžalovaných S-a a H-a donášení dopisů mezi R-em na straně jedné a jeho matkou Marií R-ovou a Amalií G-ovou na straně druhé, přinášení jemu pokrmů a cigaret od R-ové a peněz od G-ové, u obžalovaného B-a déle trvající ponechávání R-a o samotě s jeho manželkou Františkou R-ovou ve strážní světnici nebo v hovorně. Jak zjišťuje rozsudek, dodán byl R. do vazby na Pankrác v srpnu 1921, vyličená činnost obžalovaných S-a a H-a spadá dle rozsudku v dobu pozdější, tedy v dobu, kdy R. byl již trestancem, kdežto obžalovaný B. počínal si shora uvedeným způsobem v době od července 1921 až do vánoc 1921, tedy z části v době, kdy R. byl ještě ve vazbě vyšetřovací. O tom, že rozsudkem zjištěné počínání si jednotlivých stěžovatelů vůči R-ovi bez rozdílu, zda spadalo v dobu, kdy byl ve vazbě vyšetřovací, či v dobu, kdy byl již ve vazbě trestní, je velmi povážlivým porušením povinností, uložených jim dotýčnými zákonnými a úředními předpisy, nemůže býti zajisté sporu právě tak, jako že v sobě zahrnuje poskytování nedovolených výhod osobě, na niž se vztahovala jejich úřední činnost. Pokud jde o trpění návštěv obžalovaným B-em v z n i R-ovi, byla jím porušena ustanovení Šu 186 (183) tr. ř. a §§ 75, 78 instrukce pro trestní soudy. Totéž jednání a poskytování dalších shora uvedených výhod t r e s t a n c i R-ovi pak přičítá se předpisům, jimiž za účelem splnění samozřejmého požadavku, aby s osobami, odsouzenými k témuž druhu trestu, bylo zásadně stejně nakládáno, a k cíli udržení kázně a pořádku jest upraveno pro trestnice jednak postavení trestanců vůbec, jednak jich styk se zevnějším světem zvlášť. Nesejde na tom, zda byl počínáním stěžovatelů dotčen jakýsi jiný vážný zájem veřejný, je zejména lhostejným obsah doručovaných dopisů i účel, k němuž byly R-ovi donášeny peníze, a konečně i průběh návštěv, konaných u něho o samotě jeho manželkou. S hlediska hořejších právních úvah nemůže tudíž býti pochybností o tom, že rozsudkem zjištěné jednání všech stěžovatelů nebylo by naprosto vyčerpáno pouhým jich potrestáním disciplinárním, nýbrž že odpovídá plně pojmu stranicství ve smyslu druhé věty Šu 104 tr. zák., takže, poněvadž se k němu dle případného závěru rozsudkového dali stěžovatelé svěsti dary, jednání to nalézacím soudem jak ve směru objektivním tak po stránce subjektivní plným právem bylo podřaděno skutkové podstatě zločinu dle právě citovaného ustanovení zákonného. Netřebať blíže do-
ličovati, že ze stavu věci, plynoucího z předchozích úvah, zmateční stížnosti neprávem snaží se majetkovým výhodám, jichž se všem stěžovatelům dostávalo dle rozsudkového zjištění na penězích, obžalovaným

S-ovi a H-ovi mimo to i pohostěním se strany Marie R-ové, dodati rázu pouhého zpropitného, pouhé pozornosti dárcovy.

Čís. 1267.

Jest na odvolacím soudě, by rozhodl o tom, zda jest povoliti podmíněný odklad výkonu trestu, třebaš nalézací soud o podmíněném odkladu nebyl rozhodl, jen když si bylo v tom směru v odvolání stěžováno, pokud se týče vznesen teprve u odvolacího líčení návrh na povolení podmíněného odkladu trestu.

(Rozh. ze dne 17. září 1923, Kr I 615/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona do rozsudku krajského jako odvolacího soudu v Jičíně ze dne 24. března 1923, jímž odvolací soud rozsudek okresního soudu v Lomnici n. P. ze dne 9. února 1923 potvrdil, nezmíniv se vůbec o tom, zdali a z jakých důvodů podmíněný odklad výkonu trestu obžalovanému Jaroslavu K-ovi nebyl povolen, a nevyřídív tedy ani jeho odvolání do trestu v celém obsahu ani výslovného návrhu jeho na podmíněné odsouzení — takto právem: Rozsudkem odvolacího soudu byl zákon v ustanovení §§ 464 čís. 1, 468 čís. 3, 469, 474 a 477 tr. ř. porušen a odvolacímu soudu se nařizuje, by o odvolání v příčině podmíněného odkladu výkonu trestu Jaroslava K-a rozhodl.

Důvody:

Rozsudkem okresního soudu v Lomnici n. P. ze dne 9. února 1923 byl Jaroslav K. uznán vinným přestupkem dle §u 460 tr. zák. a odsouzen ku zostřenému vězení na 3 dny, aniž by v rozsudku bylo uvedeno, zdali byl přiznán podmíněný odklad výkonu trestu čili nic. Obžalovaný Jaroslav K., který při hlavním přelíčení před nalézacím soudem neučinil návrhu, by mu byl přiznán podmíněný odklad výkonu trestu, odvolal se ihned po vynesení rozsudku do výroku o vině i trestu, žádaje za opis rozsudku. Ve spisu odvolacím, včas podaném, provádí jen odvolání co do viny. Při odvolacím líčení navrhl sprostění neb odsouzení podmíněné. Krajský jako odvolací soud v Jičíně rozsudkem ze dne 24. března 1923 rozsudek první stolice potvrdil, nevyřídív ani odvolání do výroku o trestu v celém obsahu ani výslovného návrhu na podmíněné odsouzení, podaného obžalovaným při odvolacím líčení. Odvolací rozsudek příčí se zákonu. Na soudu nalézacím je, by v každém případě, nebyl-li uložen trest na svobodě delší jednoho roku, pojal do výroku rozsudečného a odůvodnil v rozhodovacích důvodech, zda přiznal podmíněný odklad výkonu trestu (zákon ze dne 17. října 1919 čís. 562 sb. z. a n.) čili nic, či zda si ve smyslu §u 7 (2) zák. vyhradil o něm rozhodnouti zvláštním usnesením (plenární usnesení ze dne 3. července 1923, čís. pres. 466/23). Odvolání z výroku o trestu zahrnuje v sobě též odvolání do výroku o podmíněném odsouzení a v tomto případě jest vzhledem k tomu, že nalézací soud o podmíněném odsouzení nijak nerozhodl, shledávati v odvolání